

ACCOUNTANTSVERSLAG 2015

Recreatieschap Drenthe

P 1 | donderdag 31 maart 2016

ACCOUNTANTSVERSLAG 2015

Aan het bestuur van de
Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe
Brink 4b
7891 BZ Diever

Groningen, 31 maart 2016

Kenmerk: RHB/GD/DMa/1014637/005

Geachte leden van het bestuur,

Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2015 van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe. Dit verslag bevat onze belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening 2015.

Met dit verslag willen wij u zo goed mogelijk informeren en ondersteunen in de uitoefening van uw kaderstellende en controlerende taak. De onderwerpen, die in dit verslag aan de orde komen, hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2015.

Onze bevindingen hebben wij afgestemd met de organisatie en op 24 maart 2016 met u besproken.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,
BDO Audit & Assurance B.V.

drs. R.H. (Rob) Bouman RA

INHOUDSOPGAVE

1	STREKKING CONTROLE- VERKLARING	1 STREKKING CONTROLEVERKLARING	4
2	UW FINANCIËLE POSITIE VERGELEKEN	2 RESULTAAT	5
3	BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN 2015	3 BEVINDINGEN 2015	6
	BIJLAGEN	A. ONZE CONTROLE	8

1 STREKKING CONTROLEVERKLARING

GOEDKEURENDE CONTROLEVERKLARING	Wij hebben bij de jaarrekening 2015 van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe een goedkeurende controleverklaring afgegeven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid.
DE JAARREKENING IS GETROUW	Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening 2015 een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor Provincies en Gemeenten.
DE JAARREKENING IS RECHTMATIG	Een goedkeurende verklaring met betrekking tot rechtmatigheid betekent dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen en in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving.
JAARVERSLAG VERENIGBAAR	Voor zover wij dat kunnen beoordelen is het jaarverslag verenigbaar met de jaarrekening.

Ongecorrigeerde controleverschillen

Post/omschrijving van de toelichting	Fouten (in euro's)	Onzekerheden (in euro's)	Verwijzing
Getrouwheid			
Debiteur, oninbaar bedrag niet opgenomen in voorziening	€ 2.686,-	€ -	pagina 27
Rechtmatigheid			
Geen bevindingen	€ -	€ -	
Totaal	€ 2.686,-	€ -	
Tolerantie (1% van de fouten/ 3% van de onzekerheden)	€ 15.500,-	€ 46.500	

2 RESULTAAT

RESULTAAT 2015

Resultaat 2015 - Het saldo van de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe over het jaar 2015 bedraagt € 23.000 nadelig ten opzichte van de (gewijzigde) begroting. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

Rekening van baten en lasten	Realisatie 2014	Begroot	Realisatie 2015	Verschil begroot met realisatie
<i>(alle bedragen * € 1.000,-)</i>				
Baten	981	874	919	45
Baten projecten	630	Pm	619	619
Lasten	944	878	946	68
Lasten projecten	630	Pm	619	619
Saldo baten en lasten	37	-4	-27	-23
Stortingen in reserves	75	33	52	19
Onttrekkingen aan reserves	62	37	88	51
Resultaat	25	0	9	9

De lasten liggen in lijn met voorgaand jaar, maar overstijgen de begroting van 2015. Uit het jaarverslag komt naar voren dat de post 'onderhoud' €41.000 hoger is en de post 'personeelskosten' €20.000 hoger is.

Aan de baten kant is er sprake van een positief resultaat vanuit het project vooronderzoek wandelknooppunten €19.000 daarnaast waren de bijdragen vanuit de recreatiesociëteit €6.500 hoger dan begroot en is er vanuit excursies ook nog €3.000 extra ontvangen.

Voor een verdere analyse van het resultaat verwijzen wij naar het jaarverslag.

3 BEVINDINGEN 2015

Projecten	<p>Verloop projecten</p> <p>De onderhanden projecten hebben een debetsaldo van € 45.000 (2014: €277.000) en creditsaldo van € 318.000 (2014: 418.000). Het onderhanden projectensaldo is gesaldeerd van € 141.000 in 2014 naar € 273.000 credit in 2015. De stijging van het creditsaldo is met name gelegen in een vijftal nieuwe projecten.</p> <p>Voor een vijftal nieuwe projecten is er sprake van vooruitontvangen subsidiegelden ter grootte van € 200.000,-:</p> <table border="1" data-bbox="734 531 1529 751"> <thead> <tr> <th>Projecten</th> <th>Subsidie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>E-Book Hoogeveense Vaart</td> <td>4.968</td> </tr> <tr> <td>Expertteam fase 3</td> <td>65.000</td> </tr> <tr> <td>Ontwikkeling wandelknooppunten 1</td> <td>43.333</td> </tr> <tr> <td>Ontwikkeling wandelknooppunten 2</td> <td>43.333</td> </tr> <tr> <td>Ontwikkeling wandelknooppunten 3</td> <td>43.333</td> </tr> </tbody> </table>	Projecten	Subsidie	E-Book Hoogeveense Vaart	4.968	Expertteam fase 3	65.000	Ontwikkeling wandelknooppunten 1	43.333	Ontwikkeling wandelknooppunten 2	43.333	Ontwikkeling wandelknooppunten 3	43.333																																												
Projecten	Subsidie																																																								
E-Book Hoogeveense Vaart	4.968																																																								
Expertteam fase 3	65.000																																																								
Ontwikkeling wandelknooppunten 1	43.333																																																								
Ontwikkeling wandelknooppunten 2	43.333																																																								
Ontwikkeling wandelknooppunten 3	43.333																																																								
Projecten einddatum bereikt maar staan nog als onderhanden project op de balans	<p>Einddatum projecten 2015</p> <p>Voor enkele projecten die op de balans staan gepresenteerd als onderhanden zijn de activiteiten reeds van afgerond en dienen alleen nog financieel afgesloten te worden:</p> <table border="1" data-bbox="734 892 1821 1185"> <thead> <tr> <th>Projecten</th> <th>Einddatum</th> <th>Vordering</th> <th>Schuld</th> <th>Te verwachten baten</th> <th>Te verwachten lasten</th> <th>Bijdrage recreatieschap</th> <th>Budget-neutraal</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Geopark De Hondsrug</td> <td>31-12-14</td> <td>5.873</td> <td></td> <td></td> <td>2.500</td> <td>8.373</td> <td>ja</td> </tr> <tr> <td>Interreg IV onderzoek WiFi</td> <td>01-03-15</td> <td>9.321</td> <td></td> <td>5.237-</td> <td></td> <td>4.084</td> <td>ja</td> </tr> <tr> <td>Onderzoek arbeidspool</td> <td>31-12-14</td> <td>12.500</td> <td></td> <td>5.625-</td> <td></td> <td>6.875</td> <td>ja</td> </tr> <tr> <td>Megalithic routes</td> <td>31-12-15</td> <td>2.233</td> <td></td> <td>2.217-</td> <td></td> <td>16</td> <td>ja</td> </tr> <tr> <td>Training zakelijk Duits</td> <td>16-03-15</td> <td></td> <td>386</td> <td></td> <td>386</td> <td>-</td> <td>ja</td> </tr> <tr> <td>eBook Drentse Hoofdvaart</td> <td>31-12-15</td> <td>5.917</td> <td></td> <td>-</td> <td>-</td> <td>5.917</td> <td>ja</td> </tr> </tbody> </table> <p>De bijdrage van het Recreatieschap wordt toegerekend aan het project bij financieel afsluiten. Nadat de bijdrage van het Recreatieschap wordt toegevoegd is er sprake van een budget-neutrale situatie.</p>	Projecten	Einddatum	Vordering	Schuld	Te verwachten baten	Te verwachten lasten	Bijdrage recreatieschap	Budget-neutraal	Geopark De Hondsrug	31-12-14	5.873			2.500	8.373	ja	Interreg IV onderzoek WiFi	01-03-15	9.321		5.237-		4.084	ja	Onderzoek arbeidspool	31-12-14	12.500		5.625-		6.875	ja	Megalithic routes	31-12-15	2.233		2.217-		16	ja	Training zakelijk Duits	16-03-15		386		386	-	ja	eBook Drentse Hoofdvaart	31-12-15	5.917		-	-	5.917	ja
Projecten	Einddatum	Vordering	Schuld	Te verwachten baten	Te verwachten lasten	Bijdrage recreatieschap	Budget-neutraal																																																		
Geopark De Hondsrug	31-12-14	5.873			2.500	8.373	ja																																																		
Interreg IV onderzoek WiFi	01-03-15	9.321		5.237-		4.084	ja																																																		
Onderzoek arbeidspool	31-12-14	12.500		5.625-		6.875	ja																																																		
Megalithic routes	31-12-15	2.233		2.217-		16	ja																																																		
Training zakelijk Duits	16-03-15		386		386	-	ja																																																		
eBook Drentse Hoofdvaart	31-12-15	5.917		-	-	5.917	ja																																																		

3 BEVINDINGEN 2015

Lopende projecten in de balans

Lopende projecten projecten

De onderhanden projecten hebben schuldpositie op de balans wat inhoudt dat vooruitontvangen subsidiebijdragen het huidige kostenniveau van de projecten overstijgen. Uit de voortgangsrapportages en de bespreking met u komt naar voren dat de projecten op schema liggen conform het projectplan dat is opgesteld.

Projecten	Vordering	Schuld	Te verwachten baten	Te verwachten lasten	Bijdrage recreatieschap	Budget-neutraal
Kwaliteitsteam fase 2		47.989	14.000-	73.489	11.500	ja
Expertteam fase 1		10.053		22.303	12.250	ja
Tour de TT		1.138	17.000-	50.138	32.000	ja
Expertteam fase 2		5.561		17.811	12.250	ja
Kwaliteitsimpuls fietspaden		17.391	44.478-	20.000	-	nee
Verbinding & Verbeelding Maatschappij v. weldadigh. 2		35.312	10.000-	45.312	-	ja
Regionaal Landschap	8.939		14.600-	5.661	-	ja

Voor één project is sprake van een overschot van € 20.369, de uitvoering van het project valt qua kostenniveau gunstig uit waardoor de subsidie aan het eind van het projectplan niet geheel besteed zal zijn.

WNT

WNT

Bij de controle van de jaarrekening is ook de beoordeling van de WNT meegenomen. Aan de hand van de salarisadministratie is de bestuurdersbeloning beoordeeld. Hieruit is naar voren gekomen dat de grens niet wordt overschreden.

BIJLAGE A: ONZE CONTROLE

SCOPING: DOEL EN OBJECT VAN DE CONTROLE	<p>Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).</p> <p>Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 26 november 2015.</p>
MATERIALITEIT	<p>Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.</p> <p>Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 15.500. De materialiteit is gebaseerd op 1 % van de lasten. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.</p>
ONAFHANKELIJKHEID	<p>Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen.</p> <p>Wij bevestigen dat we geen giften >100 euro hebben gegeven aan dan wel aangenomen van de gemeente of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.</p>
FRAUDE EN NON-COMPLIANCE	<p>Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten.</p> <p>Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de gemeente. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met u. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.</p>

BIJLAGE A: ONZE CONTROLE

GEAUTOMATISEERDE GEGEVENSVERWERKING EN BEVEILIGING PERSOONSgegevens

Ingevolge artikel 2:393, lid 4 BW, dient de accountant in zijn verslag aandacht te besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

Wij hebben de automatiseringsorganisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Indien er wel tekortkomingen zijn dan moet dat worden vermeld en toegelicht.

Er kan zich ook een (minder waarschijnlijke) situatie voordoen dat de accountant 'buiten de computer om' heeft gecontroleerd. Derhalve kán hij geen mededelingen doen over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de automatisering. Voor deze situatie is het tekstvoorbeeld als volgt:

"Ingevolge artikel 2:393, lid 4 BW, dient de accountant in zijn verslag aandacht te besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Op grond van de door ons gekozen controleaanpak is de geautomatiseerde gegevensverwerking niet in onze controle betrokken. Derhalve kunnen wij geen mededelingen doen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit ervan."